

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR – 4101-03-01/2013

P/13/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/060 – Działalność Centralnego Ośrodka Sportu i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Rafał Rossowski, st. inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83806 z dnia 10 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Centralny Ośrodek Sportu – Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem, 34-500 Zakopane, ul. Bronisława Czecha 1 (dalej: Ośrodek, COS OPO lub OPO w Zakopanem)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dyrektor OPO w Zakopanem - Jan Janik do 30 kwietnia 2013 r., Jacek Bartlewicz od 1 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli działalność Ośrodka w zakresie przygotowania do świadczenia usług na rzecz polskich związków sportowych i innych podmiotów działających w zakresie kultury fizycznej w latach 2011-2012 r. charakteryzowała niska efektywność realizacji zadań statutowych mierzonej wykorzystaniem jego bazy sportowej przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej.

Ośrodek w badanym okresie, ani też w okresie poprzedzającym, nie podejmował wystarczająco skutecznych działań, w celu zahamowania degradacji oraz podniesienia standardu internatu „Imperial”, który z dniem 1 marca 2013 r. został wyłączony z użytkowania. Niski standard tego internatu, który w trakcie remontu i modernizacji internatu „Zakopane” stanowił jedyną bazę noclegową Ośrodka, miał negatywny wpływ na funkcjonowanie Ośrodka – był bezpośrednią przyczyną rezygnacji w 2012 r. części związków sportowych z planowanych zgrupowań, mimo obniżenia stawek osobodnia o ok. 15%. Zwrócić przy tym należy uwagę na niską ocenę warunków pobytu w Ośrodku według ankiet przeprowadzonych w latach 2011-2012, gdyż ok. 40% jego klientów było niezadowolonych z infrastruktury sportowej, a ok. 30% z rozwoju zaplecza sportowego. Zastrzeżenia NIK budzi również niepełne wykorzystanie systemu firmy TRISOFT do rezerwacji i ewidencji wykorzystania obiektów sportowych i hotelowych.

Stan ten nie pozostał bez wpływu na sytuację finansową Ośrodka, który przez kolejne lata ponosił stratę. Po przekształceniu COS w instytucję gospodarki budżetowej wyniki działalności Ośrodka uległy pogorszeniu. W latach 2011–2012 w Ośrodku, zmniejszył się też udział przychodów pozabudżetowych.

Niekorzystny wpływ na efektywność działalności Ośrodka, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli, miały częste zmiany osób na stanowisku dyrektora tej jednostki. Od kwietnia

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

2011 r. do kwietnia 2013 r. stanowisko to zajmowały aż cztery osoby. Niską jakość zarządzania Ośrodkiem potwierdzają wyniki kontroli przeprowadzonych w kwietniu i maju 2012 r. przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: MSiT), które oceniło negatywnie Ośrodek w zakresie:

- budowy pawilonu przy skoczni Wielka Krokiew, wskazując nieprawidłowości, m.in. w postaci licznych wad i usterek w obiekcie, jak również niewystąpienie do Ministra Sportu i Turystyki o zmianę zakresu rzeczowego i niedochodzenie kar umownych;
- remontu oraz przebudowy tras narciarskich i nartorolkowych (w sprawie tej złożono do Prokuratury Rejonowej w Zakopanem zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa), jak również przebudowy internatu „Zakopane”. Decyzją Ministra Sportu i Turystyki zobowiązano Ośrodek do zwrotu części środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w łącznej wysokości 1.254,5 tys. zł wraz z odsetkami.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie oddanie do użytkowania w styczniu 2013 r. internatu „Zakopane”, który został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz sportowców o nietypowych rozmiarach (wzroście). Ośrodek poszerzył również ofertę o profesjonalne usługi odnowy biologicznej oraz o system hipoksji. W wyniku tych działań w I kwartale 2013 r. nastąpił widoczny wzrost liczby grupowań organizowanych w Ośrodku.

Pozytywnie ocenia się również uruchomienie w 2013 r. nowej strony internetowej z informacjami o akcjach promocyjnych związanych z pobytem w Ośrodku oraz możliwościach korzystania z bazy sportowej i odnowy biologicznej oraz podjęcie szeregu innych działań promocyjnych – w przeciwieństwie do okresu poprzedniego, kiedy to działania Ośrodka w zakresie promocji miały charakter doraźny, a ich skuteczność była niska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan organizacyjny Ośrodka oraz prowadzenie gospodarki finansowej

Opis stanu faktycznego

Ośrodek w Zakopanem to jedna z siedmiu jednostek organizacyjnych (oddziałów) COS – instytucji gospodarki budżetowej², utworzonej z dniem 1 stycznia 2011 r. w celu realizacji zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej³.

W okresie objętym kontrolą, na stanowisku dyrektora bądź pełniącego obowiązki dyrektora Ośrodka zatrudnionych było pięć osób, których okres zatrudnienia wynosił od trzech do 34 miesięcy i tak: Franciszek Bachleđa-Księżdzularz od 9 czerwca 2008 r. do 31 marca 2011 r., Jan Walkosz-Jambor p.o. dyrektora od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r., Marek Sokołowski od 1 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r., Grzegorz Kotowicz od 7 maja 2012 r. do 31 stycznia 2013 r., Jan Janik od 1 lutego 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r. Od 1 maja 2013 r. dyrektorem Ośrodka jest Jacek Bartlewicz, wcześniej zastępca dyrektora (od 18 lutego br.).

(dowód: akta kontroli str. 3-5)

1.1. Ustanowienie regulaminu organizacyjnego Ośrodka oraz określenie jego zadań merytorycznych

Opis stanu faktycznego

Zasady działania Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał) określał Statut COS. W okresie tym obowiązywało pięć regulaminów organizacyjnych wprowadzonych zarządzeniami

² W rozumieniu art. 23 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.), dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

³ Zgodnie z § 9 ust. 1 Statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu (stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”, zmienionego zarządzeniem nr 22 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 17 października 2011 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”.

Dyrektora Ośrodka⁴. W regulaminach wprowadzonych zarządzeniami nr 21/2010 i 22/2011 określono zadania merytoryczne stanowiące przedmiot działalności Ośrodka, który był zgodny z zapisami §§ 6 i 7 tego Statutu. W kolejnych regulaminach, obowiązujących od 12 czerwca 2012 r. do końca badanego okresu, przedmiotu działalności nie określono.

Wszystkie regulaminy organizacyjne Ośrodka były zatwierdzone przez dyrektora COS.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Ośrodka, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności jego stanu organizacyjnego ze Statutem – od 12 czerwca 2012 r. do zakończenia kontroli. W trzech regulaminach (nr 24/2012 z 12 czerwca 2012 r., nr 36/2012 z 3 października 2012 r. i nr 9/2013 z 18 lutego 2013 r.) nie określono zadań merytorycznych OPO w Zakopanem. Zgodnie z § 11 pkt 2 Regulaminu organizacyjnego COS dyrektorzy Ośrodków COS, określają m.in. zadania merytoryczne Ośrodków COS zgodnie ze Statutem oraz sprawują bezpośredni nad nimi nadzór i ponoszą odpowiedzialność, w zakresie działalności Ośrodka COS, w tym czasie byli to: Grzegorz Kotowicz i Jan Janik.

Były dyrektor Ośrodka Jan Janik, wyjaśnił m.in., że brak określenia zadań merytorycznych był skutkiem niedopatrzenia, poinformował również, że braki zostały uzupełnione i oczekują na akceptację dyrektora COS.

Należy zaznaczyć, że 16 kwietnia 2013 r. pismem DK/1066/2013 dyrektor OPO w Zakopanem zwrócił się do dyrektora COS o zatwierdzenie uzupełnionego regulaminu COS OPO w Zakopanem, jednak do 17 maja 2013 r. kontrolującemu nie przedstawiono takiego zatwierdzonego Regulaminu organizacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 6-24)

1.2. Plany oraz sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka

Opis stanu
faktycznego

Sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka za lata 2011 i 2012 sporządzano zgodnie z § 11 ust. 6 pkt 4 regulaminu organizacyjnego COS. Zawierały one informacje o posiadanych obiektach sportowych, przychodach z działalności oraz dane dotyczące wykorzystania jego bazy w zakresie szkolenia centralnego i klubowego - stacjonarnego i skróconego. Ponadto wymieniono w nich polskie związki sportowe (dalej: *PZS* lub *związki sportowe*), które korzystały z obiektów Ośrodka ze wskazaniem tych, które miały w tym największy udział. Sprawozdanie za rok 2012 uszczegółowiono i poszerzono m.in. o wykaz imprez, które odbyły się na obiektach OPO w Zakopanem.

(dowód: akta kontroli str. 76-82)

Plany finansowy na lata 2012 i 2013 sporządzono w układzie zadaniowym ze wskazaniem celów i mierników. W planach tych uwzględniono projekty planu na lata kolejne (odpowiednio 2013-2014 oraz 2014-2016) oraz przewidywane wykonanie w roku poprzednim. W planie finansowym na rok 2013 uwzględniono źródła finansowania.

(dowód: akta kontroli str. 37-49)

Sprawozdania finansowe za lata 2011, 2012 OPO w Zakopanem, jako jednostki COS sporządzane na dzień 31 grudnia, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 45 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵ (dalej: „ustawa o rachunkowości”) zawierały: rachunek zysków i strat jednostki w wariantach porównawczym, bilans oraz informację dodatkową wraz z m.in. zestawieniem zmian w kapitale, a w roku 2012 rachunek przepływów pieniężnych.

(dowód: akta kontroli str. 54-56, 58-60, 88-100)

1.3. Stan zatrudnienia i wynagrodzenia w Ośrodku

Opis stanu
faktycznego

W OPO w Zakopanem stan zatrudnienia na koniec 2010 r. wynosił 121 osób na 111,35 etatu, na koniec 2011 r. - 117 na 109,5 etatu, na koniec 2012 r. - 101 na 99,38 etatu, natomiast na koniec I kwartału 2013 r. zatrudnienie wniosło 105 osób na 104,875 etatu (nie wliczając zatrudnionych w tym okresie dyrektorów i ich zastępców). Wzrost liczby

⁴ Nr 9/2013 z dnia 18 lutego 2013 r., nr 36/2012 z dnia 3 października 2012 r., nr 24/2012 z dnia 12 czerwca 2012 r., nr 22/2011 z dnia 6 października 2011 r., nr 21/2010 z dnia 20 sierpnia 2010 r.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.

pracowników w 2013 r. spowodowany był zatrudnieniem pięciu osób do obsługi odnowy biologicznej uruchomionej wraz z oddaniem do użytku internatu „Zakopane”. W badanym okresie część osób była zatrudniona w Ośrodku w niepełnym wymiarze czasu pracy, co wynikało głównie z oddania do remontu internatu „Zakopane”.

(dowód: akta kontroli str. 25-27)

W strukturze zatrudnienia Ośrodka przewidziano stanowiska pracy niezbędne do świadczenia usług związanych z organizacją zgrupowań i zawodów sportowych, a mianowicie:

- w Dziale Sportu odpowiedzialnym m.in. za gotowość eksploatacyjną obiektów sportowych Ośrodka, za prowadzenie bieżących prac konserwacyjnych i drobnych napraw oraz za świadczenie usług w zakresie odnowy biologicznej, a także za planowanie i ewidencję wykorzystania tych obiektów, negocjowanie warunków ich wynajmu, oraz współdziałanie z trenerami zgrupowań przy ustalaniu harmonogramów zajęć;
- w Dziale Hotelowo - Gastronomicznym odpowiedzialnym za zabezpieczenie potrzeb noclegowych i gastronomicznych gości, utrzymanie bazy noclegowej w gotowości eksploatacyjnej i czystości oraz opracowywanie jadłospisów i kalkulację ich cen.

(dowód: akta kontroli str. 11,12, 16, 17, 25-27)

Przeciętne wynagrodzenie pracowników Ośrodka⁶ z uwzględnieniem nagród jubileuszowych, odpraw, odszkodowań i ekwiwalentów za urlop wyniosło w okresie 2010-2012 odpowiednio brutto:

- dla średniej kadry kierowniczej 4.119,32 zł, 4.202,86 zł i 4.332,45 zł,
- dla pracowników administracyjno-biurowych 2.433,06 zł, 2.100,91 zł i 2.305,22 zł,
- dla pracowników technicznych 2.406,65 zł, 2.190,46 zł i 2.352,21 zł,
- dla pracowników służb medycznych oraz odnowy biologicznej 2.185,97 zł w roku 2010 i 1.939,46 zł w roku 2011, natomiast w roku 2012 Ośrodek nie zatrudniał osób na tych stanowiskach⁷.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Przyznawanie premii dla pracowników odbywało się w oparciu o regulamin premiowania OPO w Zakopanem z 1 października 2007 r. Zgodnie z regulaminem miały one charakter premii miesięcznych. Premie były przyznawane w ustalonych kwotach dla dwóch grup pracowników, tj. odpowiednio dla grupy pracowników kadry kierowniczej oraz dla grupy pozostałych pracowników, przy czym w związku z trudną sytuacją finansową Ośrodka premie regulaminowe były wypłacane pracownikom nieregularnie - nie w każdym miesiącu, lecz wyrównywane trzy razy w roku. W 2011 roku wypłacono pracownikom premie w łącznej wysokości 89.943,83 zł, w tym dodatkowe premie dla pracowników działu księgowości wypłacone zgodnie z regulaminem na wniosek głównego księgowego w łącznej kwocie 3.301 zł. W 2012 roku wypłacono pracownikom premie w łącznej wysokości 118.520,75 zł, w tym analogicznie jak w 2011 r. dodatkowe premie dla pracowników działu księgowości w łącznej kwocie 3.402 zł. W I kwartale 2013 r. wypłacono łącznie 20.046,36 zł premii.

(dowód: akta kontroli str. 29-32)

1.4. Prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka

1.4.1. Efektywność działania Ośrodka

Opis stanu faktycznego

Ośrodek w Zakopanem w każdym z lat 2009-2012 ponosił stratę na sprzedaży własnej (przychody bez uwzględnienia dotacji celowej na wydatki bieżące pomniejszone o koszty bez amortyzacji) odpowiednio w wysokości: 3.487,4 tys. zł, 3.136,1 tys. zł, 3.912,4 tys. zł oraz 3.528,7 tys. zł. Oznacza to, że po przekształceniu COS w instytucję gospodarki budżetowej wyniki działalności Ośrodka uległy pogorszeniu w stosunku do wyników jego działalności jako zakładu budżetowego.

Koszty działalności operacyjnej ponoszone przez Ośrodek w latach 2010-2012 przewyższały przychody własne (bez dotacji) odpowiednio: o 61,6%, 83,9%, 122,2% oraz 124,8%. W efekcie uzyskiwane przychody netto ze sprzedaży własnej wystarczały na

⁶ Z wyłączeniem wynagrodzenia dyrektora i zastępcy Ośrodka, które ujmowane jest w ramach zatrudnienia w COS.

⁷ Z powodu remontu internatu „Zakopane” i braku odpowiedniego zaplecza w internacie „Imperial”.

pokrycie odpowiednio: 61,9% kosztów działalności operacyjnej w 2009 r., 54,4% w 2010 r., 45,0% w 2011 r. i 44,5% w 2012 r.

Uwzględniając otrzymaną dotację celową na wydatki bieżące oraz amortyzację, wynik ze sprzedaży w każdym z analizowanych lat był następujący: strata w kwocie 117,4 tys. zł w 2009 r., zysk w kwocie 463,9 tys. zł w 2010 r., strata w kwocie 312,4 tys. zł w 2011 r. oraz zysk w kwocie 190,3 tys. zł w 2012 r.

Jak wynika ze sprawozdań Rachunek zysków i strat w 2009 r. Ośrodek poniósł stratę netto w wysokości 363,6 tys. zł, w 2010 r. osiągnął zysk netto w wysokości 89,1 tys. zł, a w kolejnych dwóch latach, tj. w 2011 i 2012 r., stratę netto odpowiednio w wysokości: 3.132,6 tys. zł i 3.188,9 tys. zł. Na wykazany wynik finansowy netto w 2009 i 2010 r. decydujący wpływ miało uwzględnienie w pozostałych przychodach operacyjnych kwoty wynikającej z pokrycia amortyzacji, wykazanej w tej samej wysokości, co w kosztach działalności operacyjnej, dzięki czemu amortyzacja (odpowiednio dla tych lat w kwocie 1795,8 tys. zł i 2504,5 tys. zł) była neutralna dla wyniku netto.

Udział przychodów netto ze sprzedaży własnej Ośrodka w przychodach ze sprzedaży ogółem, tj. powiększonych o dotacje, zmniejszył się z 65,1% w 2010 r. do poziomu 61,6% w 2011 r. i 60,3% w 2012 r. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy było zmniejszenie się w 2011 r. w porównaniu do 2010 r. przychodów netto ze sprzedaży własnej o 938,4 tys. zł (spadek o 14,1%), a w 2012 r. w porównaniu do 2011 r. było z jednej strony zmniejszenie się przychodów netto ze sprzedaży własnej o 124,3 tys. zł (spadek o 2,1%), a z drugiej - wzrost dotacji o 119 tys. zł (o 3,3% w stosunku do roku 2011 r.).

(dowód: akta kontroli str. 50-56, 61-64, 137)

1.4.2. Struktura przychodów Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu faktycznego

Przychody Ośrodka z prowadzonej działalności w 2012 r. w stosunku do 2011 r. zmalały o 4,7%. Głównym źródłem przychodów była działalność podstawowa, przy czym jej udział w łącznych przychodach z działalności w 2012 r. spadł o 5,2 p.p.

Przychody Ośrodka wyniosły odpowiednio:

- a) w 2011 r.: 10.123,1 tys. zł, z czego:
 - z prowadzonej działalności 5.782,0 tys. zł, w tym:
 - z działalności podstawowej 4.822,3 tys. zł (83,4%),
 - z działalności dodatkowej 959,7 tys. zł (16,6%),
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 3.600,0 tys. zł,
 - pozostałe przychody operacyjne 700,6 tys. zł i przychody finansowe 40,4 tys. zł,
- b) w 2012 r.: 9.651,4 tys. zł (spadek w stosunku do 2011 r. o 4,7%), z czego:
 - z prowadzonej działalności 5.703,3 tys. zł (spadek o 1,4%), w tym:
 - z działalności podstawowej 4.532,5 tys. zł (spadek o 6,0%), co stanowiło 79,5% tych przychodów,
 - z działalności dodatkowej 1.170,8 tys. zł (wzrost o 18,0%), co stanowiło 20,5% przychodów z działalności,
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 3.719,0 tys. zł (wzrost o 3,2%),
 - pozostałe przychody operacyjne 229,1 tys. zł (spadek o 67,3%),
- c) w I kwartale 2013 r.: 4.485,1 tys. zł, w tym:
 - z prowadzonej działalności 1.972,4 tys. zł, z czego: z działalności podstawowej 1.710,5 tys. zł, co stanowiło 86,7% tych przychodów, z działalności dodatkowej 261,9 tys. zł, co stanowiło 13,3% przychodów z działalności,
 - dotacja celowa na działalność bieżącą 930,0 tys. zł,
 - pozostałe przychody operacyjne wyniosły 1.582,7 tys. zł.

W 2011 r. wykonane przychody stanowiły 97,2 % planu, natomiast w 2012 r. – 98,4% planu. Niższe wykonanie przychodów w latach 2011-2012 w porównaniu do planu, jak wyjaśniła główna księgowa Ośrodka, wynikało przede wszystkim z wyłączenia z funkcjonowania (z powodu awarii) od 24 października 2011 r. kolei linowej na Wielkiej Krokwi. Ponadto, niższe niż planowano, zrealizowano przychody z usług hotelarsko – gastronomicznych.

(dowód: akta kontroli str. 54-56, 61-65, 83-87, 99, 104, 171-177)

Opis stanu
faktycznego

1.4.3. Struktura kosztów Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Koszty Ośrodka poniesione w 2012 r. były wyższe w porównaniu do roku 2011 o 1.251 tys. zł i według jednostkowego sprawozdania za IV kwartał 2012 r. Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2012 r. planu finansowego instytucji gospodarki finansowej, przekazanego do COS, wyniosły ogółem:

- a) w 2011 r.: 13.238 tys. zł, w tym:
- koszty funkcjonowania 13.192 tys. zł, z czego: amortyzacja 3.152 tys. zł (23,9%), materiały i energia 2.329 tys. zł (17,7%), usługi obce 1.073 tys. zł (8,1%), wynagrodzenia 3.255 tys. zł (24,7%), składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 540 tys. zł (4,1%), pozostałe koszty funkcjonowania 2.843 tys. zł (21,6%), na które składały się podatki i opłaty w wysokości 1.622 tys. zł (12,3%) oraz pozostałe koszty 1221 tys. zł (9,3%),
 - pozostałe koszty: 46 tys. zł,
- b) w 2012 r.: 14.489 tys. zł, w tym:
- koszty funkcjonowania 12.821 tys. zł (spadek w stosunku do 2011 r. o 2,8%), z czego: amortyzacja 3.533 tys. zł (wzrost o 12,1%), co stanowiło 27,6% kosztów funkcjonowania, materiały i energia 2.590 tys. zł (wzrost o 11,2%), co stanowiło 20,2% kosztów funkcjonowania, usługi obce 1.331 tys. zł (wzrost o 19,4%), co stanowiło 10,4% kosztów funkcjonowania, podatki i opłaty 651 tys. zł (spadek o 59,9%), co stanowiło 5,1% kosztów funkcjonowania, wynagrodzenia 3.251 tys. zł (spadek o 0,1%), co stanowiło 25,4% kosztów funkcjonowania, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 674 tys. zł (wzrost o 24,8%), co stanowiło 5,3% kosztów funkcjonowania, pozostałe koszty funkcjonowania 791 tys. zł (uległy obniżeniu o 35,2%) co stanowiło 6,2% kosztów funkcjonowania,
 - pozostałe koszty: 1.668 tys. zł.
- c) w I kwartale 2013 r.: 5.845 tys. zł, cała kwota stanowiła koszty funkcjonowania, z czego: amortyzacja 2.940 tys. zł (50,3%), materiały i energia 1.075 tys. zł (18,4%), usługi obce 348 tys. zł (6,0%), wynagrodzenia 832 tys. zł (14,2%), składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy 146 tys. zł (2,5%), pozostałe koszty funkcjonowania 496 tys. zł (8,5%) oraz remonty 8 tys. zł (0,1%).

(dowód: akta kontroli str. 61-65, 166-169)

W 2011 r. poniesione koszty stanowiły 99,5% planu. Koszty zostały przekroczone w następujących pozycjach: amortyzacja o 352 tys. zł (o 12,6%) oraz pozostałe koszty funkcjonowania o 213 tys. zł (o 8,1%). W 2012 r. koszty stanowiły 96,8% planu. Przekroczenie planu kosztów wystąpiło w pozycjach: materiały i energia o 5 tys. zł (0,2%), usługi obce o 11 tys. zł (0,8%) i w pozycji opłaty o 11 tys. zł (1%).

Przekroczenie zaplanowanych kosztów w 2011 r. w tych pozycjach, jak wyjaśniła główna księgowa, wynikało głównie z utworzonych odpisów aktualizacyjnych odniesionych w pozostałe koszty operacyjne oraz w wyniku weryfikacji stawek amortyzacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 61-64, 173, 177)

Stwierdzono, że stawki amortyzacyjne zostały naliczone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁸. Kwoty amortyzacji ujęto w księgach w prawidłowej wysokości (zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości).

(dowód: akta kontroli str. 138-142, 145-163)

Podatek od nieruchomości został naliczony w prawidłowej wysokości, tj. 1.614,7 tys. zł w 2011 r. oraz 651 tys. zł w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 173, 176, 370-377)

1.4.4. Wynik finansowy Ośrodka w latach 2011-2012

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2012 Ośrodek wykazał:

- stratę na sprzedaży w wysokości: 3.464,4 tys. zł w 2011 r., 3.342,1 tys. zł w 2012 r.,
- stratę netto w wysokości: 3.132,6 tys. zł w 2011 r., 3.188,9 tys. zł w 2012 r.

⁸ Dz. U. z 2011 r., Nr 74, poz. 397, ze zm.

W ww. okresie Ośrodek zapłacił podatek dochodowy odpowiednio w kwotach 17,6 tys. zł i 18,8 tys. zł. Dotyczył on opodatkowania nieuznawanych za koszty uzyskania przychodów składek na Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 55, 56, 93, 100,137)

1.4.5. Wybrane pozycje aktywów i pasywów Ośrodka

1.4.5.1. Należności Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu
faktycznego

Według ewidencji księgowej Ośrodka oraz sprawozdań Rb-N, stan należności⁹ na koniec:

- 2011 r. wynosił 11.227,3 tys. zł, w tym wymagalne (przeterminowane) 11.164,5 tys. zł (99,4%),
- 2012 r. 11.462,2 tys. zł, w tym wymagalne 11.440,6 tys. zł (99,8%),
- I kwartału 2013 r. 11.566,6 tys. zł, w tym wymagalne 11.496,2 tys. zł (99,4%).

W Ośrodku naliczono i egzekwowano odsetki od należności wymagalnych (przeterminowanych). Według stanu na koniec 2012 r. naliczono ogółem 959,4 tys. zł odsetek (z czego 937,4 tys. zł zgłoszono do syndyka). W 2012 r. z naliczonych odsetek wyegzekwowano 28,3 tys. zł. Ośrodek utworzył również odpisy aktualizujące wartość należności, zgodnie z art. 35b ustawy o rachunkowości, na kwotę ogółem 37,5 tys. zł.

Odpisy aktualizujące wartość należności w 2011 r. wyniosły 224,8 tys. zł (o 599% więcej niż w roku 2012).

(dowód: akta kontroli str. 66-68, 75, 178-180)

Według stanu na 31 marca 2013 r. struktura należności wymagalnych wraz z odsetkami wyglądała następująco:

- do 1 miesiąca: należności na łączną kwotę 122,8 tys. zł,
- od 1 do 3 miesięcy: należności na łączną kwotę 123,6 tys. zł,
- od 3 do 6 miesięcy: należności na łączną kwotę 11,0 tys. zł,
- powyżej 6 miesięcy: należności na łączną kwotę 12.295,8 tys. zł.

Wysoki stan należności wymagalnych powyżej 6 miesięcy wynika głównie z naliczonych kar dla wykonawców za rozwiązanie umowy oraz nieterminowe wykonanie inwestycji¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 75)

1.4.5.2. Zobowiązania Ośrodka w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu
faktycznego

Według ewidencji księgowej Ośrodka oraz sprawozdań Rb-Z, stan zobowiązań (w całości wymagalnych) zarówno na koniec 2011 r. jak i 2012 r. wynosił 1.876,4 tys. zł. Według stanu na 31 marca 2013 r. Ośrodek posiadał jedno zobowiązanie wymagalne powyżej 6 miesięcy, na kwotę 1.696,4 tys. zł w stosunku do firmy TIWWAL¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 69-75, 95, 96)

1.4.5.3. Fundusz podstawowy Ośrodka w latach 2011-2012

Opis stanu
faktycznego

Na wartość funduszu Ośrodka na dzień 1 stycznia 2011 r. w łącznej kwocie 82.271,0 tys. zł składały się: zysk finansowy netto w kwocie 406,6 tys. zł oraz fundusz podstawowy w kwocie 81.864,4 tys. zł, w tym w szczególności:

- fundusz w środkach trwałych stanowiący źródło finansowania środków trwałych w kwocie 68.173,4 tys. zł (100 %),
- fundusz inwestycyjny stanowiący źródło finansowania inwestycji w kwocie 14.320,4 tys. zł (100%),
- fundusz obrotowy w kwocie minus 629,4 tys. zł.

⁹ Suma należności wymagalnych i pozostałych należności.

¹⁰ Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe Żak Sp. z o.o. dot. kary umownej naliczonej z tytułu rozwiązania umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy. TIWWAL Sp. z o.o. dot. głównie opóźnień w wykonaniu robót budowlanych. Firma Inżynieryjno-Budowlana CHOMAR Sp. j. dot. kary za nieterminowe wykonanie umowy.

¹¹ Nie rozliczono faktury VAT za wykonanie zadania pn. „Budowa pawilonu przy skoczni Wielka Krokiew” co spowodowane było zgłoszeniem roszczeń podwykonawców do COS względem wykonawcy TIWWAL Sp. z o.o. Postanowieniem z 25 września 2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie X Wydział Gospodarczy (syg. Akt X GU 412/12) postanowił ogłosić upadłość dłużnika Tiwwal sp. z o.o.. Zgodnie z Aneksem do umowy na dofinansowanie ww. zadania istnieje możliwość uruchomienia niewykorzystanych środków i odrębnych wniosków o płatność, których niezbędnymi załącznikami będą zawarte ugody sądowe z podwykonawcami.

Na koniec 2011 r. fundusz własny wyniósł 127.560,6 tys. zł (w tym fundusz podstawowy – 130.693,2 tys. zł oraz strata w kwocie 3.132,6 tys. zł). Fundusze własne Ośrodka na koniec 2011 r. zwiększyły się w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2011 r. o 45.289,6 tys. zł, w tym z tytułu przejęcia od COS gruntów o wartości 38.117,1 tys. zł

Ustalenie i ewidencja funduszu podstawowego na dzień 31 grudnia 2011 r. nie budzi zastrzeżeń NIK.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. fundusz własny wyniósł 116.628,8 tys. zł (w tym fundusz podstawowy 119.817,7 tys. zł) i uległ zmniejszeniu w porównaniu do stanu na koniec 2011 r. o 10.931,8 tys. zł (8,6%). Zmniejszenia dotyczyły poniesionej w 2012 r. straty w kwocie 3.188,9 tys. zł oraz korekty stanu tych funduszy - przeksięgowania 8.267,8 tys. zł pochodzących z dotacji i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (dalej: *FRKF*) za 2011 r. na zwiększenie rozliczeń międzyokresowych przychodów. Równocześnie fundusze te uległy w 2012 r. zwiększeniu m.in. o kwotę 545,5 tys. zł z tytułu środków otrzymanych z COS. Przedmiotowej korekty dokonano w związku z interpretacją postanowień art. 41 ustawy o rachunkowości (dot. rozliczeń międzyokresowych przychodów) przedstawioną przez MSiT w piśmie nr DEF-WE-0751/2013/AK1/1 UNP 2013-08151 z 7 lutego 2013 r.

Rentowność funduszy własnych (ROE)¹² w kontrolowanym okresie była ujemna i wyniosła w 2011 r. -2,46% i -2,73% w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 57-60, 101, 102, 164, 165, 378-385)

W okresie 2011-2012 r. Ośrodek dokonał sprzedaży zbędnych środków trwałych w łącznej kwocie 620 zł, osiągając zysk w kwocie 119 zł.

(dowód: akta kontroli str. 56-60, 104-106)

1.4.6. Wykorzystanie dotacji celowych w latach 2011-2012 oraz plan na 2013

Kwota udzielonych dotacji dla Ośrodka wyniosła:

- w 2011 r.: 18.985 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.600 tys. zł, dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne 385 tys. zł, dotacja z *FRKF* na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 15.000 tys. zł,
- w 2012 r.: 28.935 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.719 tys. zł, dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne 1.668 tys. zł, dotacja z *FRKF* na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych 23.548 tys. zł,
- w 2013 r. (plan): 4.469 tys. zł, w tym: dotacja celowa na wydatki bieżące z budżetu państwa 3.719 tys. zł, dotacja celowa na inwestycje i zakupy inwestycyjne 750 tys. zł, do końca I kwartału Ośrodkowi nie przyznano dotacji z *FRKF*.

W latach 2011-2012 r. Ośrodek wykorzystał przyznane dotacje na wydatki bieżące i inwestycyjne w całości. Natomiast dotacje z *FRKF* rozliczono wraz z postępowaniem prac inwestycyjnych¹³.

(dowód: akta kontroli str. 61- 65, 107-136, 336, 345-347)

1.4.7. Rzetelność sporządzenia planów i sprawozdań finansowych oraz budżetowych

Opis stanu faktycznego

Dane finansowe, w tym m.in. kwoty dotacji wykazane przez Ośrodek w sprawozdaniach z wykonania budżetu, określonego w ustawie budżetowej za lata 2011 i 2012, planu finansowego (Rb-40) były zgodne z planami finansowymi i danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Podane wyniki finansowe były zgodne z danymi wynikającymi z rachunku zysków i strat za rok 2011, 2012. Dane wykazane w sprawozdaniach o stanie należności i wybranych aktywów finansowych (Rb-N) oraz o stanie zobowiązań (Rb-Z) za rok 2011 i 2012 wynikały z ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 33-41, 54-56, 61-64, 66-67, 69-72)

¹² Wskaźnik rentowności funduszy własnych liczony jako relacja wyniku finansowego netto do kapitałów własnych*100.

¹³ W 2011 r. ze środków *FRKF* finansowano zadania pn: „Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa internatu Zakopane” (finansowano je również w 2012 r.), „Budowa pawilonu przy Wielkiej Skoczni”, „Budowa trybun ziemnych na Wielkiej Skoczni”, „Wykonanie systemu sztucznego mrożenia na Wielkiej Skoczni” oraz „Przebudowa tras biegowych i nartorolkowych”. W 2012 r. finansowano również zakup pierwszego wyposażenia do internatu „Zakopane”.

W informacjach dodatkowych i objaśnieniach do sprawozdań budżetowych za lata 2011-2012 Ośrodek nie przedstawiał propozycji co do pokrycia poniesionych strat.

(dowód: akta kontroli str. 88-100)

1.4.8 Kształtowanie się podstawowych wskaźników finansowych Ośrodka w latach 2011-2012

Opis stanu faktycznego

Suma bilansowa Ośrodka na koniec 2012 r. wynosiła 153.162,1 tys. zł i w odniesieniu do stanu na koniec 2011 r. (130.549,8 tys. zł) zwiększyła się o 17,3%.

Ośrodek poniósł stratę netto, przy czym strata ta w 2012 r. (3.188,9 tys. zł) była większa od poniesionej w 2011 r. (3.132,6 tys. zł) o 56,3 tys. zł, tj. o 1,8%. Według stanu na koniec poszczególnych lat przychody ze sprzedaży Ośrodka z uwzględnieniem dotacji spadły z 9.376,7 tys. zł w 2011 r. do 9.382,0 tys. zł w 2012 r., tj. o 5,3 tys. zł (0,01%).

Wartość kapitału stałego Ośrodka (kapitał własny oraz zobowiązania długoterminowe) wzrosła z 82.271,0 tys. zł wg stanu na koniec 2011 r. do 127.560,6 tys. zł wg stanu na koniec 2012 r., tj. o 45.289,6 tys. zł (55,0%).

Kapitały stałe nie pokrywały wartości aktywów trwałych w latach 2011-2012, przez co wartość kapitału obrotowego (wartość kapitału stałego pomniejszonego o aktywa trwałe) była ujemna (w 2011 r. 222,8 tys. zł, a w 2012 r. 43,4 tys. zł, wzrosła o 179,4 tys. zł, tj. 80,5%).

(dowód: akta kontroli str. 58-60, 137)

Ośrodek był zdolny regulować zobowiązania krótkoterminowe (bieżące) w oparciu o aktywa obrotowe. Wskaźnik płynności wyniósł na koniec poszczególnych lat odpowiednio: 1,00 w 2011 r. i 1,03 w 2012 r.

Wskaźnik płynności skorygowany o zapasy wyniósł odpowiednio 0,98 w 2011 r. i 1,02 w 2012 r., zaś skorygowany także o należności wyniósł odpowiednio 0,21 i 0,37, co oznacza, że zdolność ta w niewielkiej mierze uzależniona była od terminowości ich regulowania przez dłużników.

W okresie 2011-2012 Ośrodek był nierentowny. Wskaźniki rentowności były ujemne i wynosiły w poszczególnych latach odpowiednio:

- rentowność majątku¹⁴: - 2,0% i -2,08%,
- rentowność kapitałów własnych¹⁵: - 2,46% i - 2,73%,
- rentowność netto sprzedaży¹⁶: -33,39% i - 34,01%,
- rentowność na sprzedaży¹⁷: -36,39 i -35,64%,

przy czym zysk przed potrąceniem odsetek, podatków i amortyzacji (EBIDTA¹⁸) w 2012 r. (379,2 tys. zł) wzrósł w stosunku do 2011 r. (73,3 tys. zł) o 305,9 tys. zł, tj. o 417,3%, co oznacza, że zwiększyła się zdolność generowania środków pieniężnych przez aktywa Ośrodka.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia Ośrodka¹⁹ na koniec 2012 r. w stosunku do 2011 r. zmniejszył się (2,26 w 2011 r. i 2,24 w 2012 r.), ale był na zbyt wysokim poziomie (powyżej 1,0), co oznacza wysokie uzależnienie finansowe.

Zarówno wskaźnik globalnego obrotu aktywami (produktywność majątku)²⁰ i wskaźnik rotacji środków trwałych²¹ wg stanu na koniec poszczególnych lat wynosiły 0,07 w 2011 r. i 0,06 w 2012 r. Spadek ww. wskaźników świadczy o pogorszeniu efektywności wykorzystania majątku w 2012 r.

Wskaźnik rotacji majątku obrotowego²² wynosił w poszczególnych latach odpowiednio: 3,18 i 2,64. Wskaźnik szybkości obrotów zapasów²³ wynosił odpowiednio: 2,45 i 2,35 dni.

¹⁴ Wynik finansowy netto/suma aktywów x100.

¹⁵ Wynik finansowy netto/kapitały własne x100.

¹⁶ Wynik finansowy netto/sprzedaż netto x100.

¹⁷ Wynik na sprzedaży/sprzedaż netto x100.

¹⁸ Wynik z działalności operacyjnej + odsetki + podatek dochodowy + amortyzacja (środki pieniężne z działalności operacyjnej, czyli zdolność generowania środków pieniężnych przez aktywa firmy).

¹⁹ (Zobowiązania ogółem – rozliczenia międzyokresowe przychodów)/ aktywa ogółem *100.

²⁰ Sprzedaż netto/aktywa ogółem.

²¹ Sprzedaż netto/stan środków trwałych.

²² Sprzedaż netto/stan środków obrotowych.

²³ Zapasy/sprzedaż netto x360 dni.

Wskaźnik szybkości obrotów należności²⁴ wynosił odpowiednio: 86,85 i 84,61 dni, a wskaźnik szybkości obrotów należności z tytułu dostaw, robót i usług²⁵ odpowiednio: 8,07 i 4,89 dni. Spadek ww. wskaźników świadczy o poprawie efektywności działania w wymienionych obszarach w 2012 r.

Wskaźnik szybkości obrotu zobowiązań²⁶ wyniósł w latach 2011-2012 odpowiednio: 113,14 i 131,84 dni, co świadczy o dłuższym terminie spłaty zobowiązań ogółem przez Ośrodek, a wskaźnik szybkości obrotu zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług²⁷ odpowiednio: 89,46 i 23,71 dni, co świadczy o krótszym terminie spłaty zobowiązań krótkoterminowych przez Ośrodek.

(dowód: akta kontroli str. 101,102)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w obszarze organizacji oraz gospodarki finansowej, mimo stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie zapewnienia zgodności trzech z pięciu regulaminów organizacyjnych ze Statutem COS.

2. Tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego oraz realizacja innych działań mających na celu optymalizację oferty szkoleniowej Ośrodka

Opis stanu faktycznego

Ośrodek świadczy usługi w zakresie szkolenia sportowego na rzecz polskich związków sportowych i innych podmiotów działających w obszarze kultury fizycznej oraz wspiera je w organizacji szkolenia sportowego poprzez tworzenie odpowiednich warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych²⁸.

Priorytetowy charakter w działalności Ośrodka miały szkolenia stacjonarne centralne, których celem było przygotowanie kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy.

2.1. Specjalizacja sportowa Ośrodka

Opis stanu faktycznego

Na 70 związków sportowych²⁹ szkolenie w pełnym zakresie w Ośrodku może przeprowadzać 29, w tym: 14 ZO³⁰ i 15 nieolimpijskich³¹ (dalej: ZN). W niepełnym zakresie szkoleniu centralnemu³² mogą być poddawani zawodnicy z 41 związków sportowych (23 ZO³³ i 18 ZN).

Powodem niepełnego zakresu szkolenia dla zawodników z 13 związków (3 ZO i 10 ZN) jest brak wyposażenia istniejących obiektów w sprzęt wymagany dla tych konkurencji, a dla 28 związków sportowych (21 ZO i 7 ZN) brak j odpowiednich obiektów sportowych.

W Ośrodku możliwe jest trenowanie w pełnym zakresie tylko trzech zimowych sportów i konkurencji olimpijskich, tj. biegów i skoków narciarskich oraz łyżwiarstwa szybkiego, natomiast w niepełnym zakresie możliwy jest trening biathlonu (brak strzelnicy), snowboardu (brak stoku snowboardowego). Do trenowania curlingu, hokeja na lodzie, jazdy figurowej na lodzie, sportów saneczkowych brak jest obiektów sportowych tj. hali i torów.

W zakresie letnich sportów olimpijskich w Ośrodku możliwe było trenowanie 22 konkurencji, tj.: zapasów, judo, boksu, taekwondo olimpijskiego, podnoszenia ciężarów, pływania oraz piłki wodnej, lekkiej atletyki (dot. biegów, rzutu młotem, oszczepem, dyskiem, pchnięcia kulą, skoku w dal i wzwyż) oraz tenisa, tenisa stołowego, kolarstwa – MTB, badmintonu,

²⁴ Należności i roszczenia/sprzedaż netto x360 dni.

²⁵ Należności z tytułu dostaw, robót i usług/sprzedaż netto x360 dni.

²⁶ Zobowiązania krótkoterminowe/sprzedaż.

²⁷ Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług/sprzedaż netto x360 dni.

²⁸ Zgodnie z § 6 Statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu.

²⁹ Zgodnie z komunikatem Ministra Sportu i turystyki z dnia 5 marca 2013 r.

³⁰ Badmintonu, Bokserski, Judo, Łuczniczy, Podnoszenia Ciężarów, Taekwondo Olimp., Tenisowy, Tenisa Stołowego, Triathlonu, Zapaśniczy, Koszykówki, Piłki Nożnej, łyżwiarstwa Szybkiego i Narciarski.

³¹ Polskie Związki Sportowe, których dyscypliny nie są ujęte w oficjalnym programie Igrzysk Olimpijskich.

³² Szkolenie centralne organizowane jest przez Polskie Związki Sportowe.

³³ Akrobatyki Sportowej, Gimnastyczny, Golfa, Jeździecki, Kajakowy, Lekkiej Atletyki, Pięcioboju Nowoczesnego, Rugby, Strzelectwa Sportowego, Szermierczy, Towarzystw Wioślarskich, Żeglarski, Hokeja na trawie, Piłki Siatkowej, Piłki Ręcznej, Biathlonu, Curlingu, Hokeja na Lodzie, łyżwiarstwa Figurowego, Snowboardu, Sportów Saneczkowych, Pływacki i Kolarski.

lucznictwa, triathlonu i piłki nożnej. Z powodu braku obiektów sportowych w Ośrodku nie było możliwe trenowanie w pozostałych sportach i konkurencjach sportowych olimpijskich, np. trenowanie w pełnym zakresie m.in. golfa, jazdy konnej, kajakarstwa, rugby, strzelectwa sportowego, szermierki, wioślarstwa, żeglarstwa, piłki siatkowej, piłki ręcznej, skoków do wody, kolarstwa torowego czy hokeja na trawie.

(dowód: akta kontroli str.221-224)

W niektórych przypadkach, pomimo braku sprzętu do trenowania danej konkurencji sportowej, PZS wykorzystywały bazę sportową i położenie Ośrodka do przygotowania wytrzymałościowego lub siłowego przed sezonem³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 221-225)

2.2. Obiekty sportowe Ośrodka oraz ich zgodność z wymogami dla danego sportu i konkurencji olimpijskiej

Opis stanu
faktycznego

Bazę sportową Ośrodka stanowiły m.in. dwa baseny, hala sportowa z salą judo i salą zapasów, sala podnoszenia ciężarów, dwie siłownie, stadion lekkoatletyczny, trzy boiska (trawiaste, wielofunkcyjne oraz boisko typu „plato” wraz zapleczem), trasa nartorolkowa (w zimie biegowa), tor lodowy 400m mrożony wraz z lodowiskiem, zespół pięciu skoczni narciarskich (HS-16,5, 38, 72, 94, 134) wraz zapleczem oraz wyciągami linowymi, pięć kortów tenisowych (trzy o nawierzchni ceglastej i dwa – sztucznej) oraz wciąg na górę Nosal. Z bazy tej tylko skocznia Wielka Krokiew spełnia standardy określone przez FIS i jest wykorzystywana do organizowania zawodów międzynarodowych.

(dowód: akta kontroli str. 266-268)

Ośrodek monitorował zmieniające się wymogi i standardy w zakresie obiektów i sprzętu do szkolenia centralnego wyłącznie poprzez stały kontakt z trenerami przebywającymi w Ośrodku na zgrupowaniach, którzy zgłaszali potrzeby doposażenia obiektów w specjalistyczny sprzęt potrzebny do trenowania danej konkurencji sportowej. Doposażenie takie było realizowane na bieżąco w trakcie zgrupowań lub w czasie późniejszym, przez Dział Sportu. Na etapie planowania inwestycji pn.: Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej, Ośrodek zwrócił się do ośmiu związków sportowych o wyrażenie opinii w zakresie jej funkcjonalności pod kątem potrzeb tych związków. Ponadto celem spełnienia wymagań FIS Ośrodek wykonał instalację sztucznego mrożenia rozbiegu Wielkiej Krokwi.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 269-272, 324-327)

2.3. Świadczenie innych usług w zakresie szkolenia stacjonarnego centralnego

Opis stanu
faktycznego

Bazę noclegową Ośrodka stanowiły dwa obiekty, tj.: internat „Imperial” (166 miejsc noclegowych i 2 sale konferencyjne) działający do końca lutego 2013 r., internat „Zakopane” (182 miejsc noclegowych, jedna aula i 2 sale konferencyjne) – oddany po przebudowie 31 grudnia 2012 r. (pierwsi goście 26 stycznia 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 268)

Po wyłączeniu 15 marca 2010 r. z użytkowania internatu „Zakopane” dla organizatorów zgrupowań był udostępniony tylko internat „Imperial”, który nie spełniał wymaganych standardów, a jego zaplecze nie było przystosowane dla osób niepełnosprawnych, m.in. ze względu na brak podjazdów czy odległość internatu od bazy sportowej. W tym czasie w Ośrodku nie funkcjonowała również specjalistyczna odnowa biologiczna. W styczniu 2013 r. do dyspozycji gości oddano internat „Zakopane”, który posiada 81 pokoi jedno-, dwu- i trzyosobowych oraz osiem apartamentów. Osiem pokoi jednoosobowych przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. W dziesięciu zainstalowano system hipoksji. W 22 pokojach znajduje się łącznie 37 łóżek o rozmiarach większych niż przeciętne. W związku z oddaniem do użytku internatu „Zakopane” były dyrektor Ośrodka Jan Janik przesłał pismo do 36 PZS (35 ZO) informując je: o zakończeniu prac remontowych internatu „Zakopane”, udostępnieniu nowej bazy noclegowej oraz o nowym

³⁴ W taki sposób z bazy sportowej korzystały m.in. PZS towarzystw wioślarskich, piłki siatkowej czy piłki ręcznej oraz sportowcy uprawiający biathlon, pięciobój, rugby, snowboard, szermierkę, kajakarstwo czy żeglarstwo.

wyposażeniu gabinetów odnowy biologicznej czy możliwości pobytu w pokojach z uruchomionym systemem hipoksji oraz zapewniając o udostępnieniu profesjonalnych usług dla sportowców i trenerów.

(dowód: akta kontroli str. 218, 235-240)

W internacie „Imperial” do lutego 2013 r. funkcjonowała restauracja – jadalnia na ok. 90 miejsc. W oddanym po przebudowie internacie „Zakopane” znajduje się jadalnia również na 90 miejsc (w można zwiększyć liczbę miejsc do ok. 120), w której istnieje możliwość spożycia posiłków również przez niekorzystających z bazy Ośrodka. Ośrodek w zależności od potrzeb zgrupowań elastycznie podchodzi do godzin wydawania posiłków, jak i samego menu. W zależności od rytmu treningów organizatorzy zgrupowań mają możliwość ustalania zmian godzin wydawania posiłków. W ramach ustalonego limitu na wyżywienie PZS mają możliwość ustalania indywidualnego menu dla zgrupowań. Ośrodek nie zatrudnia dietetyka, ale jak wyjaśniła kierownik Działu Hotelowo-Gastronomicznego istnieje możliwość ułożenia diety m.in. przez technologa żywienia w porozumieniu z trenerami bądź lekarzami PZS.

(dowód: akta kontroli str. 218-220)

Ośrodek dopiero po oddaniu do użytkowania internatu „Zakopane” rozpoczął świadczenie usług w szerokim zakresie profesjonalnej odnowy biologicznej oferując masaże, zabiegi hydro-, krio- i fizykoterapii oraz saunę.

(dowód: akta kontroli str. 26, 226, 251, 252, 267)

W ramach zawieranych umów z PZS Ośrodek oferował inne usługi niezwiązane ze szkoleniem sportowym³⁵. Ponadto po uruchomieniu internatu „Zakopane” PZS mogą korzystać z zainstalowanego systemu hipoksji.

(dowód: akta kontroli str. 225, 226)

Ustalone
nieprawidłowości

W latach 2011-2012 Ośrodek nie podejmował wystarczająco skutecznych działań w celu zahamowania degradacji oraz podniesienia standardu internatu „Imperial”. Internat ten (decyzją ówczesnego dyrektora Ośrodka) wyłączono z użytkowania 1 marca 2013 r. Niski standard tego internatu, który w trakcie remontu i modernizacji internatu „Zakopane” stanowił jedyną bazę noclegową Ośrodka, miał negatywny wpływ na jego funkcjonowanie i był przyczyną rezygnacji w 2012 r. przez część związków sportowych z planowanych w Ośrodku zgrupowań. Jak wyjaśnił były dyrektor Ośrodka Jan Janik ostatni remont generalny z rozbudową internatu miał miejsce w 1981 r. i od tego czasu nie prowadzono poważniejszych inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 181-183)

2.4. Wysokość stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych

Opis stanu
faktycznego

Wysokość stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów PZS oraz kadry narodowej juniorów PZS, w latach 2011-2013 była ustalana zarządzeniem dyrektora COS³⁶.

(dowód: akta kontroli str. 258-261)

Według dyrektora Ośrodka Jacka Bartlewicza ustalone stawki za szkolenie centralne pozwalałyby na pokrycie kosztów funkcjonowania hotelu przy jego 70% obłożeniu. Stawki te

³⁵ Wypłata zwrotu kosztów podróży zgodnie z pisemnym zleceniem, wypłata kieszonkowego dla ekip zagranicznych, wypłaty z tytułu umów-zleceń, zakup leków i środków opatrunkowych, usługi kulturalno-oświatowe oraz inne usługi objęte programem zgrupowania (np.: wypożyczenie sprzętu sportowego, transport na treningi, wstęp do TPN, zakup biletów PKL, zlecenia napraw, itp.).

³⁶ W 2011 r. obowiązywała wysokość stawki osobodnia ustalona na podstawie zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych, które zostało zmienione zarządzeniem nr 24/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 19 sierpnia 2010 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych. Wysokość stawki osobodnia na 2012 r. została ustalona zarządzeniem nr 3/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów oraz dla zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych, które zostało uchylone zarządzeniem nr 15/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 28 marca 2012 r. (dalej: "zarządzenie nr 15/2012") w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych.

ustalane są odgórnie. W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie przekazywał do COS propozycji stawek za osobodzeń za szkolenie centralne oraz nie wnioskował o ich zmianę. Dyrektor zaznaczył również, że wysokość stawki za szkolenie centralne nie jest tak istotna, jak obłożenie Ośrodka ekipami ze sportu centralnego.

(dowód: akta kontroli str. 269-270)

Na udostępnienie bazy w celu organizacji zgrupowań Ośrodek zawierał na okres jednego roku umowy z PZS. Umowy te określały m.in. zasady odwołania zgrupowania.

W latach 2010-2013 (I kwartał) Ośrodek zawarł 51 umów z PZS (w 2010 r. – 18 umów, w tym: z 15 ZO³⁷ i z 3 ZN³⁸, w 2011 r. – 15, w tym: z 12 ZO³⁹ oraz z 3 ZN⁴⁰, w 2012 r. – 17, w tym: z 15 ZO⁴¹ oraz z 2 ZN⁴², na 31 marca 2013 r. Ośrodek miał zawartych dziewięć umów, w tym: osiem ze ZO⁴³ oraz z jednym ZN⁴⁴).

(dowód: akta kontroli str. 225-226)

W związku z rezygnacją PZS w 2012 r. z organizowania w Ośrodku zgrupowań, dyrektor OPO w Zakopanem pismem nr DZM/302/2012 z 14 maja 2012 r. zwrócił się do dyrektora COS z prośbą o wyrażenie zgody na obniżenie stawek osobodnia dla PZS. Dyrektor COS wyraził zgodę na obniżenie stawek do poziomu proponowanego, tj. poniżej stawek za osobodzeń dla PZS określonych w § 1 zarządzenia nr 15/2012, po podpisaniu umowy lojalnościowej. Umowy lojalnościowe zawarto tylko w 2012 r. z dziesięcioma związkami sportowymi (dziewięcioma ZO i jednym ZN).

(dowód: akta kontroli str. 226, 227, 260-262)

2.5. Wysokość stawek pobytu w Ośrodku uczestników zgrupowań pozostałych podmiotów organizujących szkolenie sportowe

Opis stanu faktycznego

Stawki za korzystanie z poszczególnych obiektów bazy Ośrodka przez klientów sportowych i pozasportowych ustalano zarządzeniami Dyrektora Ośrodka⁴⁵. W październiku 2012 r. Ośrodek zawarł z PZN umowę na udostępnienie obiektów sportowych, w której określono preferencyjne warunki korzystania z nich przez PZN. Za korzystanie z krytej pływalni, stadionu lekkoatletycznego, toru rolkowego i lodowiska ustalono ceny niższe o ok. 30% niż określone w cenniku i ok. 50% mniej za korzystanie z sali gimnastycznej, sali judo, zapasów, podnoszenia ciężarów, siłowni oraz skoczni narciarskich.

(dowód: akta kontroli str. 241-257, 263-265)

Ośrodek nie przedstawił kalkulacji ani analiz uzasadniających wysokość stawek ustalonych dla podmiotów komercyjnych. Według wyjaśnień byłego dyrektora Ośrodka Jana Janika ustalając ceny dla tych podmiotów kierowano się m.in. sytuacją ekonomiczną i konkurencyjnością podobnych usług na rynku, porównaniem cen z innymi ośrodkami w Zakopanem i innymi Ośrodkami COS oferującymi podobne usługi. Według wyjaśnień obecnego dyrektora Ośrodka stawki za korzystanie z obiektów sportowych są w miarę możliwości obliczane na podstawie kosztów utrzymania tych obiektów, przy czym koszty niektórych obiektów, np. toru lodowego i lodowiska są ogromne i w żaden sposób nie bilansują się z wpływami od podmiotów sportowych i indywidualnych.

(dowód: akta kontroli str. 181-182, 269-270, 359-362)

³⁷ Bokserski, Zapaśniczy, Podnoszenia Ciężarów, Judo, Kajakowy, Towarzystw Wioślarskich, Koszykówki, Lekkiej Atletyki, Narciarski, Żeglarski, Łyżwiarstwa Szybkiego, Piłki Siatkowej, Szermierczy, Tenisa Stołowego, Biathlonu.

³⁸ Taekwon-do, Kick-Boxingu, Szachowy.

³⁹ Bokserski, Zapaśniczy, Podnoszenia Ciężarów, Kajakowy, Towarzystw Wioślarskich, Lekkiej Atletyki, Narciarski, Łyżwiarstwa Szybkiego, Szermierczy, Tenisa Stołowego, Tenisowy oraz Związek Piłki Ręcznej w Polsce.

⁴⁰ Taekwon-do, Kick-Boxingu, Szachowy.

⁴¹ Zapaśniczy, Podnoszenia Ciężarów, Judo, Kajakowy, Towarzystw Wioślarskich, Lekkiej Atletyki, Narciarski, Żeglarski, Łyżwiarstwa Szybkiego, Szermierczy, Tenisa Stołowego, Tenisowy, Pływakki, Łuczniczy oraz Związek Piłki Ręcznej w Polsce.

⁴² Taekwon-do, Kick-Boxingu.

⁴³ Narciarski, Łyżwiarstwa Szybkiego, Towarzystw Wioślarskich, Zapaśniczy, Podnoszenia Ciężarów, Kajakowy, Lekkiej Atletyki oraz Tenisa Stołowego.

⁴⁴ Motorowy.

⁴⁵ W badanym okresie cennik opłat za korzystanie z bazy sportowej i hotelowej Ośrodka został wprowadzony zarządzeniem wewnętrznym nr 18/2011 z dnia 4 sierpnia 2011 r. p.o. Dyrektora Ośrodka. Aneks nr 1 z dnia 3 lutego 2012 r. do ww. zarządzenia podwyższono stawki za osobodni dla zawodników kadry olimpijskiej, narodowej seniorów i juniorów PZS.

2.6. Działania promocyjne Ośrodka oraz inne na rzecz optymalizacji oferty szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

W strukturach organizacyjnych Ośrodka wyodrębniono Dział rozwoju biznesowego i komunikacji społecznej, którego zadaniem było m.in. zajmowanie się szeroko pojętym marketingiem oraz prowadzeniem działań promocyjnych. W latach 2011-2012 działania marketingowe Ośrodka miały charakter doraźny i były skierowane głównie do polskich klubów i makroregionów. Ze względu na niski standard oferowany w internacie „Imperial” Ośrodek nie podejmował działań skierowanych do klientów indywidualnych. Zawarte w 2012 r. umowy lojalnościowe miały na celu zapewnienie realizacji zaplanowanych na ten rok zgrupowań. W kwietniu 2013 r. Ośrodek uruchomił nową stronę internetową, na której umieszczono informacje o akcjach promocyjnych związanych z pobytem w Ośrodku oraz możliwościach korzystania z bazy sportowej i odnowy biologicznej. Według wyjaśnień dyrektora Ośrodka Jacka Bartlewicza w ramach promocji Ośrodka zapraszano przedstawicieli biur podróży celem przedstawienia oferty Ośrodka i nawiązania ewentualnej współpracy. Ponadto wznowiono kontakt z Biurem Promocji Urzędu Miasta Zakopanego, co zaowocowało współpracą podczas zorganizowanej „Nocy Jazzowej”. W ramach pozyskiwania dodatkowych środków Ośrodek w 2012 r. m.in. organizował naukę pływania, a pierwsza akcja skierowana była do Gminy Kościelisko. Ośrodek wygrał również przetarg organizowany przez Urząd miasta Zakopanego na zorganizowanie nauki pływania dla klas IV szkół podstawowych.

(dowód: akta kontroli str. 12, 13, 359-366)

2.7. Badanie poziomu usług świadczonych przez Ośrodek w zakresie szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

Stosownie do zarządzenia nr 9/2012 Dyrektora COS z dnia 9 lutego 2012 r. Ośrodek przeprowadzał „Ankiety zadowolenia klienta” i co kwartał wyniki przekazywano do COS. Od 2012 r. do końca I kwartału 2013 r. w badaniach udział wzięło 2.410 osób (1.913 i 497). Niezadowolonych z infrastruktury sportowej Ośrodka było odpowiednio 39% z 1913 osób i 38,2% z 497. Rozwój zaplecza sportowego Ośrodka negatywnie oceniło odpowiednio 31% i 27,4% ankietowanych. Wśród ankietowanych ok. 34% stanowiły osoby, które z bazy Ośrodka skorzystały po raz pierwszy. W żadnej z ankiet nie odnotowano odpowiedzi na pytanie „Uważam, że należy zmienić:...”

(dowód: akta kontroli str. 228-234)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Zdaniem NIK monitorowanie przez Ośrodek zmieniających się wymogów i standardów w zakresie sprzętu wykorzystywanego do treningów jedynie poprzez kontakt z trenerami przebywającymi na zgrupowaniach w Ośrodku nie wpływało na zwiększenie liczby PZS, mogących w pełni korzystać z jego bazy sportowej, w szczególności tych, które wcześniej nie korzystały z oferty Ośrodka. Ponadto, w Regulaminie Ośrodka nie przewidziano działań w zakresie monitorowania standardów określonych przez międzynarodowe federacje sportowe, ograniczając się do ogólnych zapisów (§ 18, pkt. 2, 15, 16, 18) dotyczących przygotowania obiektów do obsługi konkretnych zgrupowań i zawodów, zabezpieczenia prawidłowego ich funkcjonowania oraz współdziałania z trenerami. Mały zakres działań marketingowych podejmowanych doraźnie nie wpływał znacząco na uzyskiwane przez Ośrodek efekty.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli biorąc pod uwagę wysoki standard bazy hotelowej po ponownym udostępnieniu internatu „Zakopane” oraz przeprowadzane modernizacje obiektów sportowych, ocenia pozytywnie działalność Ośrodka w obszarze tworzenia warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego oraz realizacji innych działań mających na celu optymalizację oferty szkoleniowej Ośrodka, mimo stwierdzonych w latach 2011-2012 nieprawidłowości, bowiem w okresie tym, ani też w okresie poprzedzającym, Ośrodek nie podejmował wystarczająco skutecznych działań, w celu zahamowania degradacji oraz podniesienia standardu internatu „Imperial”.

3. Wykorzystanie obiektów Ośrodka

3.1. Wykorzystanie obiektów Ośrodka na szkolenia sportowe

Opis stanu faktycznego

Szkolenie stacjonarne⁴⁶ prowadzone jest w podziale na: centralne⁴⁷ i klubowe⁴⁸, natomiast szkolenie skrócone (dzieci, młodzież i zawodnicy polscy korzystający z obiektów sportowych bez korzystania z noclegu⁴⁹) – w podziale na: centralne, klubowe, imprezy i zawody sportowe, inne, pozostali (nieobjęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym).

3.1.1. Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka do organizacji szkolenia stacjonarnego centralnego

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2012 z bazy sportowej Ośrodka korzystało ogółem 30 PZS⁵⁰ z 70 (42,9%), w tym: 24 z 37 ZO (64,9%) i sześć ZN z 33 (18,2%). Z bazy Ośrodka w badanym okresie nie korzystało 13 ZO (35,1%) oraz 27 ZN (81,8%).

Corocznie w latach 2010-2012 z bazy Ośrodka korzystało 12 PZS (40% ogółu PZS korzystających z bazy OPO), w tym: 11 ZO⁵¹ oraz jeden ZN⁵².

W dwóch latach z badanego trzyletniego okresu z bazy Ośrodka korzystało siedem PZS (tj. 23% ogółu korzystających), w tym: pięć ZO⁵³ oraz dwa ZN⁵⁴, a w jednym roku z bazy OPO korzystało 11 PZS (36,7% ogółu korzystających PZS), w tym: osiem ZO⁵⁵ oraz trzy ZN⁵⁶.

Spośród olimpijskich PZS największy udział w zrealizowanych osobonoclegach w latach 2010-2012 miały Polskie Związki: Lekkiej Atletyki (21,6%), Towarzystw Wioślarskich (20,3%), Podnoszenia Ciężarów (11,8%), Judo (6,7%), Łyżwiarstwa Szybkiego (6,3%), Narciarski (6,2%), Zapaśniczy (4,9%), Tenisowy (4,6%), Piłki Siatkowej i Stermierczy (po 2,7%), Żeglarski (2,5%), Bokserski i Kajakowy (po 1,7%), Taekwondo Olimp. (1,4%) oraz Tenisa Stołowego (1,2%). W badanym okresie udział dziewięciu olimpijskich PZS w realizacji osobonoclegów wynosił poniżej 1%.

W latach 2010-2012 w ramach szkolenia stacjonarnego centralnego zrealizowano:

- w 2010 r. – 113 zgrupowań, (107,6% planu), przyjmując 1.296 osób (80,1% planu) i realizując 10.373 osobonoclegów (64% planu),
- w 2011 r. – 81⁵⁷ zgrupowań (117,4% planu), przyjmując 1.038 osób (94,5% planu) i realizując 8.954 osobonoclegów (83,9% planu),
- w 2012 r. – 80 zgrupowań (80% planu), przyjmując 973 osoby (72,7% planu) i realizując 8.075 osobonoclegów (64% planu).

W grupie olimpijskich PZS w 2011 r. zorganizowano o 27 (25,7%) zgrupowań mniej w porównaniu z wykonaniem z 2010 r., a w 2012 r. mniej – do wykonania w latach 2010 i 2011 o odpowiednio: 29 (28,7%) oraz dwa (2,7%). Liczba zrealizowanych osobonoclegów w tej grupie była najwyższa w 2010 r. (9.388).

W I kwartale 2013 r. w Ośrodku zorganizowano 33 zgrupowania (117,8% planu), przyjmując 420 osób (106,6% planu) i realizując 4.490 osobonoclegów (98,9% planu).

(dowód: akta kontroli str. 266, 278, 286, 287)

⁴⁶ Jako szkolenie stacjonarne zalicza się również zgrupowania, imprezy i zawody sportowców niepełnosprawnych.

⁴⁷ Szkolenie centralne obejmuje zawodników PZS, w tym kadry olimpijskie, kadry narodowe seniorów, kadry narodowe juniorów, Ośrodków Szkolenia Sportu Młodzieżowego i innych osób ujętych w programie zgrupowania sportowego, imprez i zawodów sportowych.

⁴⁸ Zawodnicy kadr wojewódzkich, Szkół Mistrzostwa Sportowego, Klubów Sportowych, Akademickich Związków Sportowych, Uczniowskich Klubów Sportowych, Wojskowych, itp.

⁴⁹ Ewidencja szkolenia skróconego polega na ewidencjonowaniu osób korzystających z obiektów sportowych i infrastruktury Ośrodka raz na dzień (bez względu na ilość wykorzystanych godzin) na podstawie zawartych umów lub rezerwacji.

⁵⁰ Łącznie z nieolimpijskim Polskim Związkiem Sportu Niepełnosprawnych „START”.

⁵¹ Lekkiej Atletyki, Łyżwiarstwa Szybkiego, Narciarski, Podnoszenia Ciężarów, Stermierczy, Tenisa Stołowego, Tenisowy, Towarzystw Wioślarskich, Zapaśniczy, Żeglarski, Związek Piłki Ręcznej w Polsce.

⁵² Kickboxingu.

⁵³ Bokserski (2010 r., 2011 r.), Judo (2010 r., 2012 r.), Kajakowy (2010 r., 2011 r.), Pływacki (2010 r., 2012 r.), Taekwon-do Olimp. (2011 r., 2012 r.).

⁵⁴ Szachowy (2010 r., 2011 r.), Taekwon-do (2010 r., 2012 r.).

⁵⁵ Biathlonu, Kolarski, Koszykówki, Łucznicy, Piłki Siatkowej, Rugby, Snowboardu, Triathlonu – wszystkie 2010 r.

⁵⁶ Alpinizmu (2011 r.), Karate (2010 r.), Sportu Niepełnosprawnych „START” (2011 r.).

⁵⁷ Liczba ta obejmuje jedno zgrupowanie zrealizowane przez PZ Sportu Niepełnosprawnych „START”. W ramach zgrupowania przyjęto 6 osób oraz zrealizowano 24 osobonoclegi.

3.1.2. Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka do organizacji szkolenia stacjonarnego klubowego i innego

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2012 w ramach szkolenia stacjonarnego klubowego w bazie sportowej Ośrodka zrealizowano 429 zgrupowań (4.293 osoby i 26.182 osobonoclegów), w tym:

- w 2010 r. – 151 zgrupowań, dla 1.315 osób i 9.537 osobonoclegów;
- w 2011 r. – 124 zgrupowania, dla 1.656 osób i 8.398 osobonoclegów;
- w 2012 r. – 154 zgrupowania, dla 1.322 osób i 8.247 osobonoclegów.

Z powyższego wynika, że liczba zgrupowań klubowych ogółem była najwyższa w 2012 r. (154) – w porównaniu do 2010 r. o trzy (1,9%) oraz w porównaniu do 2011 r. o 30 (19,5%).

W I kwartale 2013 r. w ramach szkolenia stacjonarnego klubowego zorganizowano w Ośrodku 41 zgrupowań, którymi objęto 464 osoby wykorzystując 3.709 osobonoclegów.

Największy udział w organizacji klubowych zgrupowań miały kluby sportowe⁵⁸, odpowiednio: 113 zgrupowań w 2010 r. (74,8%), 110 w 2011 r. (88,7%), 139 w 2012 r. (90,3%) oraz 38 w I kwartale 2013 r. (92,7%).

W roku 2012 i w I kwartale 2013 r. w Ośrodku były również organizowane inne szkolenia stacjonarne, przez podmioty prowadzące działalność w zakresie sportu, w liczbie odpowiednio: 19 zgrupowań (2.227 osobodni) oraz 5 zgrupowań (492 osobodni).

(dowód: akta kontroli str. 266, 278, 286, 287)

3.1.3. Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodka na cele szkolenia skróconego

Opis stanu faktycznego

Szkolenie skrócone było realizowane przez Ośrodek w latach 2010-2013 (I kwartał) w podziale na:

- klubowe: w 2010 r. – 34.188 osobowejść, 2011 r. – 37.586 osobowejść, 2012 r. – 39.896 i 2013 r. (I kwartał) – 6.802,
- imprezy i zawody sportowe: w 2010 r. – 3.490 osobowejść, 2011 r. – 3.891, 2012 r. – 5.627 i 2013 r. (I kwartał) – 3.034,
- pozostali (nieobjęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym) – w 2010 r. – 55.529 osobowejść, 2011 r. – 75.259, 2012 r. – 88.041 i 2013 r. (I kwartał) – 25.417.

W latach 2011 – 2013 (I kwartał) dwoma PZS z 33, które organizowały szkolenie centralne skrócone były: Polski Związek Rugby i Polski Związek Narciarski. Polski Związek Narciarski organizował w Ośrodku szkolenia skrócone ze względu na fakt, że zawodnicy to w większości okoliczni mieszkańcy. Za wykorzystywanie obiektów Ośrodka PZN płacił zgodnie z cenami zawartymi w umowie z Ośrodkiem. Polski Związek Rugby za korzystanie z obiektów Ośrodka płacił stawki zawarte w cenniku.

(dowód: akta kontroli str. 266, 278, 286, 287)

3.2. Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc Ośrodka w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego (centralnego, klubowego, innego)

Opis stanu faktycznego

Nominalna liczba miejsc noclegowych⁵⁹, w Ośrodku była wykorzystana: w 2010 r. – na poziomie 36,2%, w 2011 r. – 34,6%, 2012 r. – 37,9% oraz w I kwartale 2013 r. – 49,6%⁶⁰.

Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc Ośrodka przez PZS w latach 2010–2013 (I kwartał) kształtowało się odpowiednio na poziomie: 14%, 14,8%, 14,1% oraz 34,2%, w tym: przez olimpijskie PZS: 12,6%, 13,2%, 12,8% i 22,7%.

⁵⁸ Między innymi: Akademickie Związki Sportowe, Uczelniane Kluby Sportowe, Uczniowskie Kluby Sportowe, Okręgowe Związki Sportowe, Szkoły Mistrzostwa Sportowego, Kluby Piłkarskie, Ludowe Kluby Sportowe, Wojskowe Kluby Sportowe, Miejskie Kluby Sportowe, Międzyszkolne Kluby Sportowe, Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, Ośrodki Szkolenia Sportu Młodzieżowego, Zakładowe Kluby Sportowe, Towarzystwa Sportowe.

⁵⁹ Oznacza liczbę miejsc noclegowych całorocznych i sezonowych pomnożoną przez liczbę dni kalendarzowych odpowiednio w roku i w okresie sezonu i zmniejszoną o liczbę miejsc noclegowych wyłączonych z użytkowania. W latach 2010- I kwartał 2013 liczba ta wynosiła odpowiednio: 74 282, 60 590, 57 423 i 19 144.

⁶⁰ Od 26 stycznia 2013 r. udostępniony gościom oddany po remoncie internat „Zakopane”. Od 1 marca 2013 r. wyłączony z użytkowania internat „Imperial”.

Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc Ośrodka na szkolenie klubowe w latach 2010 – 2013 (I kwartał) kształtowało się odpowiednio na poziomie: 12,8%, 13,9%, 14,4% oraz 19,4%.

(dowód: akta kontroli str. 278, 286, 287)

3.3. Wysokość przychodów z tytułu szkolenia sportowego

Opis stanu faktycznego

Przychody uzyskane z organizacji zgrupowań w Ośrodku w okresie 2010 – 2013 (I kwartał) wyniosły odpowiednio: 3.294,1 tys. zł, 2.813,7 tys. zł, 2.333,9 tys. zł i 1.235, tys. zł.

Przychody od PZS w latach 2010-2013 (I kwartał) wyniosły odpowiednio: 1.664,7 tys. zł (50,5% uzyskanych ze wszystkich zgrupowań zorganizowanych w 2010 r.), 1.208,6 tys. zł (43%), 1.116,2 tys. zł (47,8%) i 603,3 tys. zł (48,8%).

Przychody uzyskane od ZO wyniosły: 1.563,5 tys. zł, tj. 93,9% wpływów uzyskanych za szkolenia centralne organizowane przez PZS w roku 2010, 1.077,7 tys. zł w 2011 r. (89,2%), 989,1 tys. zł w 2012 r. (88,6%) i 585,7 tys. zł w I kwartale 2013 r. (91,8%).

Przychody od klubów, innych stowarzyszeń sportowych polskich i zagranicznych wyniosły: 1.629,4 tys. zł w 2010 r. (49,5%), 1.605,1 tys. zł w roku 2011 r. (57%), 1.217,7 tys. zł w 2012 r. (52,2%) i 631,9 tys. zł w I kwartale 2013 r. (51,2%).

Uzyskiwane przychody w latach 2010-2012 wykazywały tendencję malejącą.

W Ośrodku nie prowadzono odrębnej ewidencji wpływów ze szkolenia stacjonarnego oraz szkolenia skróconego.

(dowód: akta kontroli str. 278-285)

Opis stanu faktycznego

3.4. Wykorzystanie obiektów sportowych na cele niezwiązane ze sportem oraz wysokość cen za usługi świadczone na rzecz podmiotów komercyjnych

Na obiektach sportowych Ośrodka w latach 2011–2013 odbyły się łącznie 93 imprezy zorganizowane zarówno przez podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, jak i podmioty, których działalność nie jest związana ze sportem. Ceny za usługi świadczone na rzecz podmiotów komercyjnych zostały ustalone w cenniku wprowadzonym w sierpniu 2011 r. zarządzeniem po. Dyrektora Ośrodka nr 18/2011.

(dowód: akta kontroli str. 241-257)

Jedyna impreza komercyjna niezwiązana ze sportem została zorganizowana w roku 2012 przez Stowarzyszenie im. Kasprowicza. Był to spektakl baletowy na wybiegu Wielkiej Krokwi. Na imprezę tę Ośrodek wynajął salę judo (1-4 sierpnia 2012 r.) oraz skocznię (31 lipca do 4 sierpnia 2012 r.) uzyskując 21.682,33 zł brutto.

(dowód: akta kontroli str. 273-277)

3.5. Najem, dzierżawa, użyczenie innych obiektów Ośrodka

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą bazę Ośrodka wynajmowano lub wdzierżawiano nie tylko w celach sportowych, ale również celach komercyjnych. Prócz obiektów sportowych Ośrodek wynajmował lub wdzierżawiał obiekty niesportowe, powierzchniowo w obiektach, jak również powierzchniowo: na ogrodzeniach, w obiektach sportowych i na terenach zarządzanych przez OPO w Zakopanem. Łącznie w latach 2011 – 2013 (I kwartał) obowiązywało 61 umów wynajmu i dzierżawy obiektów. W badanym okresie Ośrodek uzyskał przychód z najmu i dzierżawy w łącznej wysokości 1.181,6 tys. zł, w tym: w roku 2011 – 466,1 tys. zł, w roku 2012 – 618,5 tys. zł i w I kwartale 2013 r. – 97,1 tys. zł. Z wynajmu i dzierżawy obiektów na cele sportowe Ośrodek uzyskał przychód w wysokości 158,3 tys. zł, na cele komercyjne 866,9 tys. zł i inne 156,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 289-309)

W latach 2011-2012 Ośrodek uzyskał również przychody m.in. z dzierżawy obiektów sportowych, tj.: kortów tenisowych i infrastruktury kolei linowej na Nosalu.

Kolej na Nosalu wdzierżawiono firmie Strama sp. z o.o. W roku 2011 Ośrodek z tego tytułu uzyskał przychód w wysokości 51.300 zł i 46.606,50 zł w 2012 r.

Cztery korty tenisowe wydierzawiono TZN w 2011r. oraz Agencji Rekreacyjno-Usługowej w 2012 r. Z tytułu tej dzierżawy Ośrodek uzyskał przychód w wysokości odpowiednio: 18 tys. zł oraz 12.250 zł.

(dowód: akta kontroli str. 181, 184, 302-303)

3.6. Ewidencja obłożenia internatów i obiektów sportowych Ośrodka oraz innych usług świadczonych przez Ośrodek

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z zarządzeniami Dyrektora Naczelnego⁶¹ w zakresie ewidencji podmiotów korzystających z obiektów Ośrodka, dla każdego obiektu prowadzono codzienne ewidencje wykorzystania obiektu w formie papierowej, które zawierały m.in. informacje dotyczące nazwy kontrahenta korzystającego z obiektu, formy płatności (zlecenie, hotel, karnet, gotówka). Ewidencje zawierały również godziny korzystania z obiektu oraz zestawienie ilości osób korzystających z obiektu z podziałem na: szkolenie stacjonarne, skrócone, imprezy sportowe oraz pozostałe (wejścia indywidualne). Na podstawie tych danych sporządzano zestawienia miesięczne wykorzystania obiektów. Zestawienia te zawierały wyszczególnione obiekty sportowe⁶² oraz dane dotyczące liczby osób z nich korzystających. Ośrodek sporządzał również kwartalne zestawienia imprez sportowych zorganizowanych przez różne podmioty. W zestawieniach prócz nazwy organizatora imprezy podawano terminy ich organizacji i ilości osób biorących w nich udział. Od dnia oddania internatu „Zakopane” i uruchomieniu odnowy biologicznej Ośrodek prowadził również ewidencję usług z tego zakresu (kto korzystał, z jakich usług i w jakich godzinach). Priorytet w korzystaniu z tych usług mieli sportowcy objęci szkoleniem centralnym.

Dane z powyższych zestawień służyły m.in. do sporządzania sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej.

(dowód: akta kontroli str.304-312, 267)

Ośrodek posiadał system informatyczny firmy TRISOFT⁶³, który według wyjaśnień dyrektora Ośrodka Jacka Bartlewicza był wprowadzany w 2009 r. W roku 2010 system umożliwiał dokonywanie rezerwacji oraz bieżące monitorowanie wykorzystania obiektów przez Dział Sportu pływalni, sali gimnastycznej oraz zespołu nr II⁶⁴. System funkcjonował na pływalni, natomiast w pozostałych obiektach system nie był obsługiwany z powodu niewystarczającej przepustowości łącza internetowego i braku przeszkolonej kadry. W 2012 r. wygasła licencja na użytkowanie systemu w tych obiektach. Po złożeniu wniosku o jej przedłużenie w odpowiedzi otrzymano informację, że COS w Warszawie nie wyraził zgody na jej przedłużenie. Obecnie system funkcjonuje jedynie w internacie „Zakopane”, który posiada taką licencję, a Ośrodek podejmuje działania w celu wprowadzenia do użytkowania tego systemu na pozostałych obiektach.

(dowód: akta kontroli str. 359, 362)

Wszystkie obiekty sportowe będące w Ośrodku były wykorzystywane do celów szkolenia sportowego.

(dowód: akta kontroli str. 288)

Ustalone nieprawidłowości

Wprowadzony w 2009 r. w Ośrodku elektroniczny system firmy TRISOFT (dalej: „System”) był wykorzystywany w niewielkim stopniu i nie we wszystkich lokalizacjach, co zdaniem NIK było niegospodarne i zakup Systemu okazał się nie w pełni celowy. Powyższe budzi zastrzeżenia NIK, bowiem OPO nie podjęło działań (w okresie ważności licencji) w zakresie przeszkolenia wystarczającej liczby pracowników oraz dostosowania sieci do wymogów w celu pełnego wykorzystania Systemu.

Odpowiedzialność za brak wykorzystania zakupionego systemu ponoszą dyrektorzy Ośrodka zatrudnieni na tych stanowiskach w ww. okresie.

Najwyższa Izba Kontroli, biorąc pod uwagę brak w latach 2011-2012 odpowiedniej bazy hotelowej w Ośrodku oraz korzystne zmiany w I kwartale 2013 r., pozytywnie ocenia

Ocena cząstkowa

⁶¹ Do 1 stycznia 2012 r. w OPO w Zakopanem w zakresie ewidencji podmiotów korzystających z obiektów Ośrodka obowiązywało zarządzenie nr 6 Dyrektora Naczelnego z dnia 30 stycznia 2008 r. Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje zarządzenie Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu nr 12/212 z dnia 20 lutego 2012 r.

⁶² Sala gimnastyczna, sala judo, siłownia mała, siłownia duża, sala zapasów, pływania, stadion LA, boisko wielofunkcyjne, tor lodowy, lodowisko, trasy biegowe, boisko Plato, skocznie narciarskie.

⁶³ System firmy Trisoft umożliwiający rezerwację i ewidencjonowanie wykorzystania obiektów hotelowych i sportowych.

⁶⁴ Dotyczy: stadionu lekkoatletycznego, toru lodowego, siłowni i sali gimnastycznej.

działalność kontrolowanej jednostki w obszarze wykorzystanie obiektów (sportowych, gastronomicznych, infrastruktury noclegowej) Ośrodka, mimo nieprawidłowości w zakresie wykorzystania Systemu firmy TRISOFT.

4. Działania w zakresie budowy, rozbudowy, remontów i utrzymania obiektów sportowych, a także inne związane z gospodarowaniem mieniem Ośrodka

4.1. Wieloletnie i roczne plany inwestycyjne Ośrodka oraz ich realizacja

Opis stanu faktycznego

W 2009 r. w OPO w Zakopanem powstał plan inwestycyjno-remontowy na lata 2009-2015. W wyodrębnionych planach na lata 2009-2010 ujęto dziesięć przedsięwzięć o łącznej wartości 92,3 mln zł. Na lata 2011-2012 planowano 12 inwestycji, w tym m.in. modernizację internatu „Imperial”. Na lata 2013-2015 zaplanowano siedem inwestycji. Kolejne plany na lata 2012-2015 oraz na lata 2014-2016 obejmowały odpowiednio 13 oraz osiem inwestycji o szczególnym znaczeniu. W planie inwestycyjnym na lata 2014-2016 zawarto również trzy zadania do realizacji w roku 2017.

W planach inwestycyjnych przekazywanych do COS w latach 2012 i 2013 nie uwzględniano modernizacji internatu „Imperial” ponieważ, jak wyjaśnił specjalista ds. inwestycji, rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁶⁵ koszty budowy obiektów podstawowych, niezwiązanych ze sportem, między innymi posiadających pomieszczenia noclegowe oraz internatowe nie są kosztami kwalifikowanymi i nie mogą być finansowane z FRKF.

(dowód: akta kontroli str. 318-323, 368-369)

Inwestycje Ośrodka dotyczące poprawy bądź przebudowy infrastruktury sportowej były konsultowane z PZS. Inwestycje dotyczące wykonania instalacji sztucznego mrożenia rozbiegu Wielkiej Krokwi w Zakopanem wykonano na prośbę Polskiego Związku Narciarskiego w celu dostosowania do wymagań FIS. Budowa pawilonu sportowego przy skoczni Wielka Krokiew wraz z infrastrukturą techniczną, była konsultowana z Polskim Związkiem Narciarskim już na etapie wykonywania projektu. W związku z planowaną budową wielofunkcyjnej hali sportowej OPO w Zakopanem zwrócił się do ośmiu PZS⁶⁶ z prośbą o podanie wymogów dotyczących wymiarów takiego obiektu. Inwestycja w zakresie wykonania remontu i przebudowy tras narciarskich biegowych i nartorolkowych I i II etap dla OPO Zakopane, wg specjalisty ds. inwestycji również była konsultowana z PZN. Ze względu na toczące się postępowanie Prokuratura Rejonowa w Zakopanem zabezpieczyła dokumentację dotyczącą tej inwestycji (opis w dalszej części wystąpienia).

(dowód: akta kontroli str. 314-316, 324-327)

W latach 2011-2013 (I kwartał) w Ośrodku realizowano zarówno zadania inwestycyjne doraźne⁶⁷, jak również zadania uwzględnione w planach wieloletnich⁶⁸.

(dowód: akta kontroli str. 317, 319, 321, 336)

Obecnie wszelkie potrzeby inwestycyjne Ośrodka określa sporządzony w styczniu 2013 r. plan inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu na lata 2014-2016. Wyżej cytowane rozporządzenie MSiT ogranicza natomiast możliwości skorzystania z głównego źródła finansowania dla modernizacji internatu „Imperial”. Remont internatu „Zakopane” był ostatnią tego typu inwestycją Ośrodka finansowaną z FRKF.

(dowód: akta kontroli str. 320, 321)

⁶⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 156, poz. 1051.

⁶⁶ Piłki Siatkowej, Koszykówki, Piłki Ręcznej w Polsce, Zapasniczego, Judo, Karate, Taekwondo Olimp. oraz Bokserskiego.

⁶⁷ Wymiana liny kolei na Wielkiej Krokwi oraz wykonanie remontu trybun ziemnych przy Wielkiej Krokwi zostały przeprowadzone ze względu na zły stan techniczny oraz brak możliwości dalszego użytkowania.

⁶⁸ Wykonanie instalacji sztucznego mrożenia rozbiegu Wielkiej Krokwi w Zakopanem. Budowa pawilonu przy skoczni Wielka Krokiew wraz z infrastrukturą techniczną. Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa internatu sportowego „Zakopane” wraz z infrastrukturą techniczną. Remont i przebudowa tras narciarskich biegowych i nartorolkowych.

W latach 2011-2012 Ośrodek przeprowadził łącznie 60 postępowań o udzielenie zamówień publicznych na kwotę powyżej 14 tys. Euro. Analizie poddano cztery dokumentacje przetargowe, tj. jedną dotyczącą postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu ograniczonego na zadanie pn. Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa internatu sportowego „Zakopane” i dokumentację trzech postępowań o udzielenie zamówień w trybie przetargu nieograniczonego pn. Dostawa urządzeń do odnowy biologicznej i fizykoterapii w internacie sportowym „Zakopane”. Postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁹.

(dowód: akta kontroli str. 337-344)

4.2. Stan prawny nieruchomości będących w posiadaniu Ośrodka (wg stanu na dzień 31 marca 2013 r.)

Opis stanu faktycznego

COS OPO w Zakopanem użytkuje łącznie 381.062 m² powierzchni działek w tym:

- 137.144 m² jest własnością COS-u co stanowi 36% użytkowanych powierzchni działek,
- 231.421 m² należące do Skarbu Państwa w trwałym użytkowaniu TPN (60,7%),
- 12.497 m² należących do osób prywatnych, w tym: 8.013 m² dzierżawi i 2.484 m² użytkuje bezumownie.

Na terenach należących do TPN znajdują się: stadion lekkoatletyczny, tor lodowy, boisko wielofunkcyjne, korty tenisowe, rozbieg dla Wielkiej i Średniej Krokwi, część tras nartorolkowych i narciarskich tras biegowych oraz trasa narciarska wraz z koleją linową na stoku Nosal. Na terenach należących do Starostwa znajduje się część wybiegu dla Wielkiej Krokwi. Na terenach prywatnych znajduje się część tras nartorolkowych i narciarskich tras biegowych, wybieg dla Średniej Skoczni, część wybiegu dla Wielkiej Krokwi oraz główny szlak komunikacyjny do Wielkiej Krokwi od bramy głównej do domków zawodników (przeznaczony na całej szerokości od wałów trybun do ogrodzenia). Wyrokiem⁷⁰ Sądu Rejonowego w Zakopanem z 30 stycznia 2011 r. zakazano COS oraz osobom reprezentującym jego prawa jakiegokolwiek użytkowania tego (prywatnego) terenu Ośrodek w dniu 8 kwietnia 2013 r. wystąpił do Sądu o ustanowienie służebności drogi koniecznej wraz z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia.

(dowód: akta kontroli str. 181-183, 328-335)

Były dyrektor Ośrodka Jan Janik podejmował działania w celu uregulowania stanu prawnego lub zasad użytkowania ww. nieruchomości niebędących własnością Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str.181-183, 189, 190)

Ewidencję wartościowo-ilościową w Ośrodku prowadzono za pomocą oprogramowania do zarządzania środkami trwałymi Sage Symfonia.

(dowód: akta kontroli str. 143-163)

W OPO w Zakopanem znajdują się 33 obiekty budowlane, dla których prowadzone są książki budowlane zgodnie z art. 64 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁷¹. Analizie poddano książki budowlane pięciu obiektów⁷². Skontrolowane książki posiadały formę i treść określoną rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁷³. W książkach widniały m.in. wpisy dotyczące stanu technicznej sprawności obiektu wraz z wskazanym do przeprowadzenia zakresem robót oraz data ich wykonania.

(dowód: akta kontroli str. 312-313)

4.3. Działania Ośrodka mające na celu zakup i zbycie aktywów trwałych w latach 2011-2013 (I kwartał)

Opis stanu faktycznego

Pismem z 14 listopada 2012 r. ówczesny dyrektor OPO w Zakopanem Grzegorz Kotowicz przekazał dyrektorowi COS swoją opinię co do przyszłych planów funkcjonowania internatu „Imperial”. W przekazanej do COS opinii dyrektora Ośrodka Grzegorza Kotowicza najważniejszym rozwiązaniem dla Ośrodka w Zakopanem byłaby modernizacja tego

⁶⁹ Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759, ze zm.

⁷⁰ Sygn. Akt. IC 324/12.

⁷¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.

⁷² Internat „Imperial”, kryta pływalnia, szalasy-szatnie dla zawodników na Wielkiej Krokwi, kolej krzeselkowa dwuosobowa oraz sala gimnastyczna – sportowa.

⁷³ Dz. U. Nr 120. poz. 1134.

obiektu ze środków uzyskanych z FRKF. Wskazał również, że dalsza eksploatacja obiektu bez modernizacji będzie generowała jedynie koszty po stronie OPO w Zakopanem, dlatego w przypadku nie uzyskania środków z FRKF zasadnym będzie dzierżawa lub sprzedaż. Uzasadniając swoją opinię wskazał, że łączna liczba miejsc z internatów „Imperial” i „Zakopane” zwiększyłaby się do 343 i byłaby porównywalna do OPO w Spale, Wałczu i Władysławowie co pozwala przypuszczać, że przy tej liczbie obiektów sportowych, którą dysponuje OPO w Zakopanem i położeniu geograficznym jest to optymalna liczba miejsc pobytowych dla tego Ośrodka. Dyrektor zauważył również, że podniesienie standardu internatu „Imperial” mogłoby zasadniczo wpłynąć na poprawę wyniku finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 195-196)

Dla internatu „Imperial” zlecono w 2012 r. wykonanie operatów szacunkowych z określeniem wartości rynkowej oraz wartości rynkowej miesięcznej stawki czynszu dzierżawnego obiektu. Wartość nieruchomości w postaci dwóch działek o łącznej powierzchni 4.929 m² wraz z budynkiem o powierzchni użytkowej 5.622,10 m² na dzień 13 czerwca 2012 r. wg operatu wynosiła 8.000 tys. zł, natomiast wartość rynkowa miesięcznej stawki czynszu dzierżawnego na 19 listopada 2012 r. wynosiła 22,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 198-206)

W marcu 2013 r. dla Ośrodka wykonano operat szacunkowy dotyczący modernizacji internatu „Imperial” opiewający na kwotę 8.131,7 tys. zł netto. Pismem z 10 kwietnia 2013 r. Minister Sportu i Turystyki poinformowała, że wyraża zgodę na zbycie przedmiotowej nieruchomości. Jednocześnie wskazując, że zgodnie z § 24 ust. 5 Statutu COS, wyraża zgodę na wystąpienie z wnioskiem do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa w sprawie uzyskania zgody na sprzedaż internatu⁷⁴.

(dowód: akta kontroli str. 197-201, 207-209)

Były dyrektor Ośrodka Jan Janik wyjaśnił, że mimo wykonania na zlecenie COS w marcu 2006 r. dokumentacji projektowo-kosztorysowej nie podjęto kroków celem podniesienia standardu internatu „Imperial”, jedynie w 2009 r. przed rozpoczęciem remontu internatu „Zakopane” dokonano odświeżenia wnętrza.

(dowód: akta kontroli str. 181-183, 206-208)

Od 28 lutego 2013 r. internat „Imperial” decyzją byłego dyrektora Ośrodka Jana Janika został wyłączony z eksploatacji.

(dowód: akta kontroli str. 210-217)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki kontrole MSiT oraz COS stwierdziły nieprawidłowości w zakresie przebiegu inwestycji infrastruktury sportowej realizowanych w latach 2010-2011.

W okresie od 23 kwietnia 2012 r. do 11 maja 2012 r. MSiT oraz COS przeprowadzili po dwie kontrole dotyczące realizacji zadań inwestycyjnych.

Ministerstwo Sportu i Turystyki oceniło negatywnie działania Ośrodka w zakresie „Przebudowy pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem”. W trakcie kontroli stwierdzono m.in. brak informacji o realizacji robót wskazanych w pozwoleniu o użytkowaniu, liczne wady i usterki w obiekcie, niedochodzenie kar umownych oraz zmianę zakresu rzeczowego bez zgody Ministra Sportu i Turystyki.

Prawidłowość przebiegu inwestycji dotyczących infrastruktury sportowej realizowanych w latach 2010-2011 dofinansowanych ze środków publicznych będących w dyspozycji MSiT również oceniono negatywnie. Skontrolowano „Remont i przebudowę tras narciarskich i nartorolkowych I i II etap”, stwierdzając wykonanie inwestycji na poziomie 40% prac zaplanowanych. W związku z uzasadnionym podejrzeniem potwierdzenia nieprawdy, popełnienia przestępstwa karno-skarbowego oraz wykorzystaniem dofinansowania ze środków FRKF niezgodnie z przeznaczeniem Minister Sportu i Turystyki 10 maja 2012 r. złożył do Prokuratury Rejonowej w Zakopanem zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

⁷⁴ Minister Sportu zgodnie z art. 5a ust.1 ustawy z dnia 2 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa wyraziła zgodę na wystąpienie z wnioskiem do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa w sprawie uzyskania zgody na dokonanie czynności prawnej z zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości zaliczonych do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie realizacji umowy na dofinansowanie inwestycji ze środków FRKF z przeznaczeniem na nadbudowę, rozbudowę i przebudowę internatu sportowego „Zakopane” Ośrodek został zobowiązany m.in. do zwrotu części środków pochodzących z FRKF, w kwocie 1.254.510 zł wraz z należnymi odsetkami. Do ww. zobowiązania w sprawie zwrotu środków Ośrodek złożył do MSiT zastrzeżenia. Do 27 marca 2013 r. zastrzeżenia nie zostały rozpatrzone.

(dowód: akta kontroli str. 96, 348, 349)

W czasie trwania kontroli MSiT w Ośrodku w Zakopanem, COS przeprowadził również kontrolę doraźną tych samych inwestycji, które kontrolowało MSiT. Ustalenia COS były w większości analogiczne jak MSiT.

Druga kontrola COS w OPO w Zakopanem obejmowała m.in. realizację remontu trybun ziemnych przy Wielkiej Krokwi, stan robót na trasach nartorolkowych oraz bieżącą realizację nadbudowy, rozbudowy i przebudowy internatu sportowego „Zakopane”. W trakcie kontroli stwierdzono m.in. uchybienia w zakresie stosowania ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz Regulaminu udzielania zamówień publicznych COS i zalecono m.in. uzupełnienie dokumentacji powykonawczej dla inwestycji remontu trybun ziemnych przy Wielkiej Krokwi, kontrolę terminu realizacji dla zadania przebudowy internatu sportowego „Zakopane” oraz wnikliwą analizę zasadności robót dodatkowych pod kątem ich niezbędności dla realizacji zadania podstawowego oraz przestrzegania ustawy Prawo Budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 348-349)

W związku z prowadzonym śledztwem w sprawie poświadczenia nieprawdy w protokole końcowego odbioru robót i przekazania do eksploatacji tras narciarskich, biegowych i nartorolkowych na terenie OPO w Zakopanem oraz w sprawozdaniu z wykorzystania środków własnych i informacji o sposobie wykorzystania dofinansowania ze środków FRKF, a także przedstawiania nierzetelnych dokumentów w celu wyłudzenia dofinansowania ze środków publicznych, 9 października 2012 r. Prokuratura Rejonowa w Zakopanem wydała postanowienie o żądaniu wydania rzeczy i o przeszukaniu. Żądaniem objęto oryginały i odpisy wszystkich dokumentów związanych z tą inwestycją.

(dowód: akta kontroli str. 350-358)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Były dyrektor Ośrodka Jan Janik podjął próby uregulowania stanu prawnego części działek zwracając się do dyrektora TPN w Zakopanem z propozycją wypracowania stanowiska regulującego możliwości korzystania Ośrodka z gruntów TPN, jednak do dnia zakończenia kontroli stanowisko takie nie zostało wypracowane.

Działania Ośrodka związane z internatem „Imperial” nie były wystarczająco skuteczne, bowiem mimo opracowania w marcu 2006 r. kosztorysu modernizacji internatu „Imperial” nie podjęto działań zmierzających do jego realizacji, ograniczając się do „odświeżenia” jego wnętrza przy okazji remontu internatu „Zakopane”.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Ośrodka w zakresie budowy rozbudowy, remontów obiektów sportowych. Negatywną ocenę uzasadnia skala, waga i charakter nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli prowadzonych przez MSiT oraz COS. Mimo, że negatywnie ocenione inwestycje zostały zakończone, oddane do użytku i (z wyjątkiem pawilonu przy Wielkiej Krokwi) rozliczone, a zalecenia pokontrolne przez Ośrodek zrealizowane oraz mimo gospodarowania obiektami sportowymi nie budzącego zastrzeżeń NIK, wobec znacznych nieprawidłowości związanych z nadzorem kierownictwa Ośrodka nad realizacją zadań inwestycyjnych stwierdzonych przez MSiT, ocena działań w badanym obszarze pozostaje negatywna.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷⁵, wnosi o:

- 1) zintensyfikowanie działań promocyjnych i marketingowych w celu większego wykorzystania bazy hotelowej i sportowej;

⁷⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82, ze zm.

- 2) podjęcie działań zmierzających do uruchomienia systemu elektronicznej rezerwacji we wszystkich obiektach sportowych Ośrodka, w celu poprawy efektywności jego działania;
- 3) zwiększenie nadzoru nad realizacją inwestycji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia: czerwca 2013 r.

Kontroler
Rafał Rossowski
st. inspektor k.p.

.....
Podpis